

jij & wij 30

ine

VOORJAAR 2023

**“Rijk ga ik er
niet van worden,
maar ik kan er
wel prettig
van leven”**

Daisy Kroon, van label Daisy Kroon in Rotterdam

Verder in dit nummer

**Zonder haar werk zou het veel
minder gaan met Ilse**

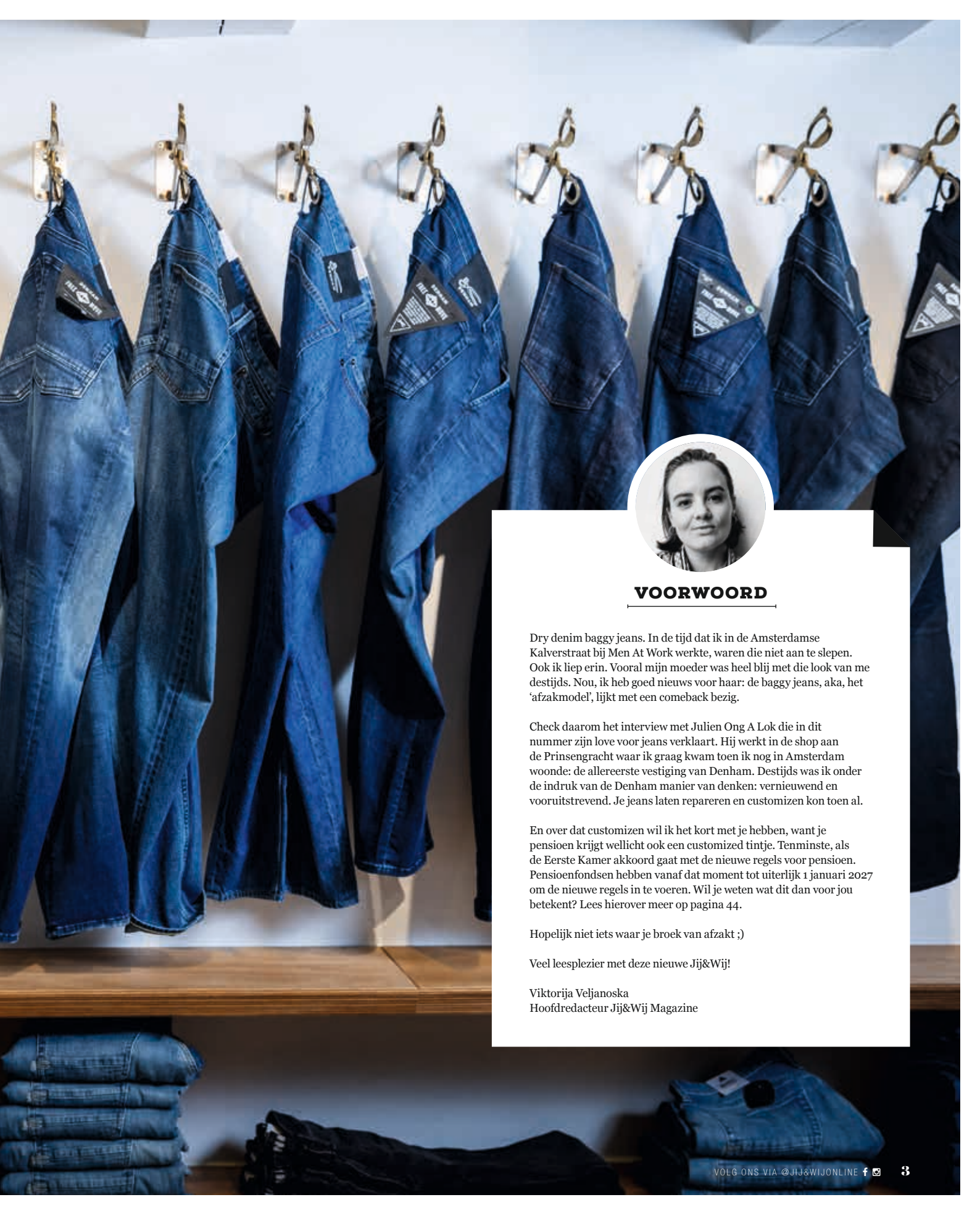
**7x Shoppen in
Maastricht**

Ik vertrek

“Ons leven is niet meer te
vergelijken met dat in Nederland”



*Julien Ong A Lok werkt
in de Denham winkel
aan de Prinsengracht in
Amsterdam. Lees verder op
pagina 30.*



VOORWOORD

Dry denim baggy jeans. In de tijd dat ik in de Amsterdamse Kalverstraat bij Men At Work werkte, waren die niet aan te slepen. Ook ik liep erin. Vooral mijn moeder was heel blij met die look van me destijds. Nou, ik heb goed nieuws voor haar: de baggy jeans, aka, het 'afzakmodel', lijkt met een comeback bezig.

Check daarom het interview met Julien Ong A Lok die in dit nummer zijn love voor jeans verklaart. Hij werkt in de shop aan de Prinsengracht waar ik graag kwam toen ik nog in Amsterdam woonde: de allereerste vestiging van Denham. Destijds was ik onder de indruk van de Denham manier van denken: vernieuwend en vooruitstrevend. Je jeans laten repareren en customizen kon toen al.

En over dat customizen wil ik het kort met je hebben, want je pensioen krijgt wellicht ook een customized tintje. Tenminste, als de Eerste Kamer akkoord gaat met de nieuwe regels voor pensioen. Pensioenfondsen hebben vanaf dat moment tot uiterlijk 1 januari 2027 om de nieuwe regels in te voeren. Wil je weten wat dit dan voor jou betekent? Lees hierover meer op pagina 44.

Hopelijk niet iets waar je broek van afzakt ;)

Veel leesplezier met deze nieuwe Jij&Wij!

Viktorija Veljanoska
Hoofdredacteur Jij&Wij Magazine

Inhoud nr. 30

*Jij&Wij, jouw magazine
van Pensioenfonds Detailhandel*

06 **Nieuws**

Over slaapkamergeluk, de roze winkelgevels van Andrés Reisinger, lokaal winkelen, verrassende keuzes voor je pensioen en het eerste algenverf T-shirt.

12 **"Wij zijn een soort vrienden geworden"**

Marc van Egmond van ijzerwinkel H. van den Boogaard, ziet klant Wilfred Zwart elke week. Dat schept een band.

14 **Als ik met pensioen ga dan...**

... wil Lynn Uitflugt eerst de schoenmakerij van haar baas overnemen, ziet Han Sienema zichzelf niet oud worden in Nederland en weet Ilse Hofs nog niet wat ze gaat doen als ze met pensioen gaat, in ieder geval blijven werken: vrijwilligerswerk.

20 **"Zonder werk zou het een stuk minder met mij gaan"**

Nog maar een tiener was Ilse van Haren toen de eerste symptomen van MS zich openbaarden.

24 **Shoppen in Maastricht**

De oude stad in het diepe zuiden van Nederland verovert je zintuigen.

26 **"Wij worden opgeleid om klanten op hun gemak te stellen"**

Wendy Molendijk neemt ons mee achter de schermen van familiebedrijf Duifhuizen Tassen & Koffers.

30 **"Mijn liefde voor jeans is bijna net zo groot als mijn liefde voor sneakers"**

In de rubriek Jij& bewust shoppen aan het woord: Daisy Kroon van modelabel Daisy Kroon, Erik Toenhake - duurzaam pakkenmerk Aarden, Julien Ong a Lok - Denham The Jeanmaker en Simone Jeltjes van Lena Library.

38 **Ik vertrek**

Anja en Freek Peters verruilden het Brabantse Helmond voor Zuidoost Spanje: "Deze streek is nog nauwelijks ontdekt door toeristen."

44 **Meest gestelde vragen van werknemers over het nieuwe pensioen**

Als de Eerste Kamer akkoord gaat, komt er een nieuw pensioen. Wat betekent dat voor jou?

48 **"Inzet wordt beloond met meer dan mooie woorden"**

Dat zegt Oded Meijers over werken bij Decathlon in Utrecht.

50 **Hersenkraker**

Maak kans op een VVV-bon, los de Jij&Wij puzzel op en kom maar met die inzendingen!

51 **Zet jullie team op de foto en stuur in!**

Met de opvallendste inzendingen van de afgelopen tijd. Stuur jij ook een foto van je team in?

52 **Jij& de achterpagina**

De eerste winkel van het Spaanse merk LOEWE is een feit en de winkel van Calico Club in Nistelrode is een 100 jaar oude boerderijwinkel.



24



30



28



44



Volg ons op [jijenwijnonline.nl](https://www.jijenwijnonline.nl)
en @jijenwijnonline op Insta en Facebook.

Jij&Wij Magazine verschijnt
3 x per jaar.

Oplage: 302.000 exemplaren

Concept & realisatie:

thepublisherswife

Gedrukt door: Habo DaCosta

Aan deze editie werkten mee:

Kees Beudeker, Theo Brugmans,
Henk Groot, Henk Hokke, Laura van
Horik, Sasja Keijmel, Lize Kraan,
Marianne Kronenberg, Leonie
Linotte, W. Plantinga, Marco
Reijken, Steven Snoep, Louise
Kranenburg, Noor Schröder, René
Upperman, Wijnand van Till, Veerle
van der Veer, Viktorija Veljanoska
(hoofdredactie) en Ard de Wit.

Heb je vragen over jouw pensioen?
Bel 0800-1972 (tussen 8.00-17.00
uur).

Pensioenfonds Detailhandel

Aan dit nummer kunnen geen
rechten worden ontleend. Bij de
samenstelling van deze uitgave is
de inhoud met de grootst mogelijke
zorg tot stand gekomen. Echter,
cijfers en/of informatie kunnen
in bepaalde gevallen achterhaald
zijn bij het ter perse gaan van dit
magazine.

**Wij Jij&Wij Magazine niet
meer per post ontvangen?**

Ga dan naar je persoonlijke
pensioenomgeving achter de login
op pensioenfondsdetailhandel.nl.
Inloggen met DigiD.



Jij&Wij Magazine wordt verstuurd in een
klimaatneutrale wikkel. Deze kan bij het
GFT-afval.



NIEUWS

Een selectie van de laatste lifestyle nieuwtjes en leuke weetjes uit de retail en pensioenwereld.

Lokaal winkelen = de toekomst



Grote steden zijn steeds minder in trek en online winkelen blijft groeien. Dat blijkt uit een onderzoek van Q&A Insights & Consultancy onder bijna 4.500 consumenten in Nederland. Ook kiest de consument de komende jaren steeds vaker voor lokaal, en de eigen woonplaats, in plaats van de grote stad.



Het Amsterdamse New Optimist komt met statiegeld op kleding. Vanaf september dit jaar een paar euro per item.

Gespot!

Digitaal kunstenaar Andrés Reisinger uit Barcelona bekleedt overal ter wereld (winkel)gevels met roze textiel. Het nieuwste werk Take Over tovert puien om in Londen, New York, Parijs, Rome en Tokio. Bizar schouwspel.



Retail quotes

Spraakmakende quotes uit de detailhandel

"Wij nemen stap voor stap afscheid van de wegwerp-maatschappij."

Eva Ronhaar, Directeur Duurzaamheid HEMA op jijenwijonline.nl



"Tweedehandskleding kopen is een heel laagdrempelige manier om iets goeds te doen voor het milieu."

André Nijhof, hoogleraar sustainable business aan de Nyenrode Business Universiteit in dagblad Trouw.

"Het aantal retouren van klanten is soms shocking. We hebben er alles aan gedaan en geprobeerd het gedrag te veranderen. Wehkamp gaat retourkosten berekenen."

Graham Harris, CEO Wehkamp, aan het Algemeen Dagblad.



Slaapkamergeluk

Dat HEMA een ruim assortiment voor de slaapkamer heeft, zal niemand zijn ontgaan, maar die categorie is inmiddels nog iets verder uitgebreid. Je kunt er nu namelijk ook terecht voor, jawel, seksspeeltjes. Deze zijn in samenwerking met EasyToys ontwikkeld. Zowel in de grotere winkels als online scoor je bij HEMA nu dus ook je vibrator, condooms, glijmiddel, vibrerende eitjes en massageolie. Waarom? Omdat seksueel plezier volgens HEMA óók hoort bij lekker in je vel zitten.

Kijk dan

Het werk van Pensioenfonds Detailhandel wordt kritisch gevolgd door het Verantwoordingsorgaan (VO). Een groep van (oud) werknemers, (oud) werkgevers en gepensioneerden uit de retail. In Jij&Wij Magazine stellen ze zich aan je voor.

BART KEIJZER

In het VO namens: de Vereniging Pensioenbelangen Branche Bedrijfstakpensioenfondsen Detailhandel (VPBB, werkgevers). Vanaf 1 juli 2022.

Nice to know: "Werkgevers leveren een belangrijke bijdrage aan het pensioen van hun medewerkers. Ongeveer 3/4 van de totale premie! Ik ben de enige werkgeversvertegenwoordiger tussen 13 VO-leden, dat is jammer en moet anders."

Droom: "Ik wil graag maatschappelijk betrokken blijven en wat voor de wereld betekenen. Om die redenen help ik als vrijwilliger in een zorginstelling en geef Nederlandse taalles aan een vluchteling uit Turkije."

Wat kan anders: "We mogen in de maatschappij respectvoller met elkaar omgaan en vergevingsgezinder zijn in onze oordelen."

Ziet pensioen als: "De manier om na je werkzame leven onbekommerd van je vrijheid te genieten. Daarbij mag je qua financiën best een stapje terugdoen, maar geen geldzorgen hebben."

Wil met het VO bereiken: "Dat het pensioengeld van alle belanghebbenden bij Pensioenfonds Detailhandel bij de invoering van de nieuwe pensioenregels evenwichtig wordt verdeeld. Daarbij vind ik het belangrijk dat er meer werkgeversvertegenwoordigers in het VO gaan meepraten."

Wat verdient je hiermee: "Als je het afzet tegen de uren die je erin steekt, dan verdient een loodgieter flink meer. Ik krijg een vakantievergoeding."

Vertel eens iets over jezelf wat weinigen weten: "7 dagen werken in de week was mijn hobby. Ik ben aan het afkicken. Ik pik graag een terrasje in de oude binnenstad van Leiden, luister met veel plezier naar klassieke muziek (bijvoorbeeld Bach) en bekijk vol bewondering bijzondere gebouwen zoals kerken en musea."

Opmerkingen of vragen voor het VO, stuur ze naar info@VObpfd.nl



PROFIEL

Naam: Bart Keijzer
Leeftijd: 68 jaar.
Woonplaats: Leiderdorp
Burgerlijke stand: getrouwd met zijn vrouw Bartje (sinds 1974), twee zoons, Bart jr. en Henk.
Beroep/werkgever: gepensioneerd, "ik was o.a. bestuurder bij de Centrale Branche Vereniging Wonen (CBW), één van de rechtsvoorgangers van het huidige Koninklijke INretail."



INSIGHTS

In de retail bouw je pensioen op vanaf het moment dat je 20 jaar oud wordt. Wanneer de nieuwe regels voor pensioen doorgaan is de kans groot dat je al vanaf je 18de verjaardag pensioen gaat opbouwen. Je

werkgever en jij leggen dan iedere maand geld opzij wat door Pensioenfonds Detailhandel wordt belegd in aandelen, obligaties, vastgoed en hypotheek.

De keuzes die je kunt maken met pensioen in zicht



Eerder met pensioen

De officiële leeftijd die Pensioenfonds Detailhandel hanteert om je pensioen in te laten gaan is 67 jaar. Toch mag je al vanaf je 55ste verjaardag met pensioen.

2 dingen zijn daarbij belangrijk om te weten: Je maandbedrag wordt verlaagd, je krijgt namelijk langer pensioen. En je AOW (overheidspensioen) wordt pas vanaf je AOW-leeftijd uitbetaald. In 2023 is dat 66 jaar en 10 maanden, in 2024: 67 jaar.

Deeltijd pensioen

Stel dat je straks een paar dagen met pensioen wilt en nog een paar dagen wilt werken, dan kun je je pensioen gedeeltelijk laten ingaan.

Later met pensioen

Doorwerken na je 67ste behoort ook tot de mogelijkheden. Je pensioenbedrag wordt dan hoger omdat je het later ontvangt. Over het werk wat je na je 67ste doet, bouw je bij Pensioenfonds Detailhandel geen pensioen meer op. Let op; pensioen uitstellen kan tot je 70ste.

Hoger of lager pensioen

Zodra je met pensioen gaat, kun je voor de optie kiezen om je in de eerste jaren meer te laten uitbetalen en daarna minder. Dat heet hoger of lager pensioen.

Partnerpensioen ruilen voor ouderdomspensioen

Als je geen partner hebt, of je partner beschikt zelf over een goed pensioen, dan kun je het partnerpensioen ruilen voor extra ouderdomspensioen (voor jezelf). Let wel; kom je te overlijden, dan is er voor je partner geen partnerpensioen.

Ouderdomspensioen ruilen voor partnerpensioen

Als je totale partnerpensioenopbouw minder is dan 70% van je totaal opgebouwde pensioen, mag je een deel van je ouderdomspensioen omruilen voor extra partnerpensioen. Dit deel komt vervolgens je partner toe. Zelf krijg je wel minder ouderdomspensioen.

Waardeoverdracht

Als je in een andere branche gaat werken kun je je pensioen meenemen. Andersom ook. Dit heet waardeoverdracht.

Bedrag ineens (nu nog niet mogelijk!)

Als de Tweede en Eerste Kamer ermee instemmen krijgen gepensioneerden in spe met het wetsvoorstel 'bedrag ineens' de keuze om maximaal 10% van hun pensioen in 1 keer te laten uitbetalen. De nieuwe pensioenregel zal op z'n vroegst vanaf 1 januari 2024 moeten gelden. Maar dit is nog niet zeker.

Check voor de ins & outs over de pensioenkeuzes de 'Pensioen 123' op pensioenfondsdetailhandel.nl/pensioen123

Vragen voor Ard...

1 Als je na je pensioen blijft doorwerken; hoeveel mag je dan bijverdienen?

"Zoveel als je wilt of nodig hebt. Er zit geen maximum op!"

2 Hoe kom ik erachter of ik straks voldoende pensioen ontvang om rond te komen?

"Het Nibud heeft een handige tool om je daar mee te helpen, de pensioenschijf-van-vijf. www.nibud.nl/tools/pensioenschijf-van-vijf/."

3 Vanaf welke leeftijd bouw je pensioen op bij Pensioenfonds Detailhandel?

"Vanaf 20 jaar bouw je pensioen bij ons op. Wanneer de nieuwe regels voor pensioen doorgaan wordt dat waarschijnlijk vanaf 18 jaar!"



Ard de Wit is Hoofd Risk & Finance bij Pensioenfonds Detailhandel.

Run je eigen winkel



Altijd al je eigen winkel willen hebben? Dat kan! Met The Closet Sale, een circulair winkelconcept van Wereldhave, verkoop jij een hele dag je eigen kleding in een echte winkel.



Eerste algenverf T-shirt in de verkoop

Het duurde zo'n 5 jaar om het te ontwikkelen, maar dan heb je ook wat. Het eerste zwarte T-shirt gemaakt van algenverf is een feit. Het (zwart) verven van kleding verbruikt veel water en energie en is vervuילend, daarom komen biomateriaalbedrijf Living Ink en kledingmerk Vollebak met duurzame zwarte verf die is gemaakt van spirulina algen. Het zwarte T-shirt, bestaat uit biologisch katoen, zeewier en eucalyptus, en is voor 85 euro te koop bij Vollebak.

Pensioen

A
B
C

Gaat het je duizelen bij de woorden 'dekkingsgraad' en 'AOW'. Houd dan ons Pensioen ABC in de gaten! In deze rubriek leggen we elke keer een andere pensioenterm uit.

Deze keer: Het nieuwe pensioenstelsel.

Je hebt er misschien al wat over gehoord, want als de plannen doorgaan, krijgt iedereen straks een eigen pensioenspaarpot. Hierin kun je niet alleen zien wat er met je pensioen gebeurt, maar ook dat je pensioenspaarpot meer gaat meebewegen met de economie. Omhoog in goede tijden, omlaag in economisch mindere tijden. Deze verandering wordt in de pensioenwereld (en ver daarbuiten) nogal vaak het nieuwe pensioenstelsel genoemd. Maar wat betekent dat concreet? Er wordt mee bedoeld, dat er nieuwe regels voor pensioen komen in Nederland.



100% traceerbare cacao

In samenwerking met Tony's Chocolonely heeft Plus chocoladerepen gemaakt van cacao die volledig te traceren is. Plus zette eerder al haar eigen producten met cacao om naar Fairtrade. Nu sluit de keten zich ook aan bij Open Chain van Tony's Chocolonely, een initiatief om de transparantie en samenwerking in de cacaoketen te verbeteren. De chocoladerepen waarover het gaat, zijn dus gemaakt van traceerbare cacaobonen die zijn ingekocht via het initiatief van Tony's. Het gaat om een samenwerking van zeker 5 jaar, wat daardoor ook de cacaoboeren meer zekerheid biedt.

jij&reacties

In onze mailbox en op de socials komen er regelmatig leuke reacties van onze interviewkandidaten en lezers voorbij. Kleine greep:

“De bril van Dineke van Bommel van Betjeman & Barton, die wil ik ook! Kunt u me vertellen waar deze vandaan komt?”

“Mike Hutjens heeft mij aan het denken gezet. Ook ik overweeg nu de winkel van mijn ouders over te nemen.”

“Het verhaal van oorlogsvluchteling Delshad Bello uit Syrië zou iedereen moeten lezen; heftig.”

“Mijn oma is ook into gaming! En superirritant: bij Rummikub niet te verslaan!”

“Shopperen in Leeuwarden? Weet je hoever dat rijden is? Breda is voor mij veel dichterbij!”

“Ik las met veel plezier het verhaal van Chester Gibbs over geur. Weet u dat Nederlands de enige taal ter wereld is waar liefkozingen in smerige woorden worden uitgedrukt, denk aan: poepje/scheetje.”

“Zeg, willen jullie Peter Berg van Jeans Centre de groeten doen? Leuk verhaal! Ik zou er zo willen werken.”

“Kom ik net thuis ligt er een brief van jullie op m'n deurmat met daarin een vvv bon! Wat leuk dat mijn oma en ik hebben gewonnen! We gaan hiervan gezellig naar la place.”

“Klopt de kop boven het Ik vertrek-verhaal? ‘Mijn man ziet snel de schoonheid van oude dingen.’ Had daar niet moeten staan: ‘Help mijn man is klusser!’”

“Naar mijn pensioen uitkijken, vind ik wat verdrietigs hebben.” Alvin den Otter! Helemaal eens!”

Rijkdom aan speelgoed

Dit voorjaar komen er in Nederland 2 winkels bij van de Ierse speelgoedketen Smyths Toys: in zowel winkelcentrum Akerpoort in Amsterdam als winkelcentrum Bigshops in Rotterdam. De keten wil in totaal 20 vestigingen in Nederland openen. In buurlanden als Duitsland en Frankrijk was Smyths Toys al actief.



Eva vraagt zich af

Op de winkelvloer stelt Eva Eikhout van BNNVARA de vragen die je zelf ook wel zou willen stellen. Volg: Eva vraagt zich af op YouTube (Jij&Wij), Insta (@jijenvijonline), Facebook (@jij&wijonline) en jijenvijonline.nl



Jij & je favoriete klant





“We zijn een soort vrienden geworden”

Soms is een klant niet alleen een sfeermaker of inspiratiebron, maar eerder een vriend. Klant Wilfred Zwart (54) staat wekelijks op de stoep bij ijzerhandel H. van den Boogaard in Haarlem, waar medewerker Marc van Egmond (56) altijd openstaat voor een praatje of het uitwisselen van advies.

— Laura van Horik — Wijnand van Till

Marc:

“Ik werk nu 25 jaar bij van den Boogaard, waarvan 20 jaar met Wilfred als klant. Hij is loodgieter en komt minimaal één keer per week materiaal of gereedschap halen. Ik zou haast zeggen dat we door de jaren heen een soort vrienden zijn geworden. Niet alleen waardeer ik hem als persoon, maar ook zijn denkwijze. Ik kan ook van hem leren.”

Wilfred:

“40 jaar geleden kwam ik al met mijn vader bij van den Boogaard. Ik heb zelfs nog een jaar bij 1 van de filialen gewerkt. Dit is echt nog een zaak waar ik ouder materiaal en gereedschap kan kopen. Marc staat altijd voor me klaar, waardeert een geintje en weet ook nog eens veel. Ik ben zo’n vakidoot die al heel veel weet, maar soms geeft hij dan net even die ene handige tip. Zijn advies grijp ik dan ook met beide handen aan.”

“De zaak overnemen als de eigenaar met pensioen gaat”

Je staat er misschien niet bij stil, maar schoenen repareren is een uitdagend lastig vak. Je verprutst het zo. Daarom duurt het gemiddeld 6 jaar voordat iemand dit ambacht onder de knie heeft. Bij Schoenmakerij van der Spek in Wieringen staat Lynn Uitvlugt (29) achter de machines. Dat doet ze met overgave.

■ Laura van Horik ■ Steven Snoep

Wat vind je het leukst aan je werk?

“Klanten blij maken met een mooi eindresultaat. Ook de afwisseling en uitdaging is prettig. Ik repareer niet alleen schoenen, maar ook zadels, tassen en paardrijspullen. Verder help ik mensen met bijvoorbeeld een beenlengteverschil. Dat vind ik ook mooi om te doen.”

Is er iemand die jou inspireert?

“Eigenlijk niet, ik ga lekker mijn eigen gang.”

Wat vind je een belangrijke eigenschap van jezelf?

“Ik sta altijd klaar voor mijn familie en vrienden. Daarnaast kom ik afspraken na en zorg ik dat mijn werk op tijd af is.”

Wat is je passie?

“Misschien cliché, maar toch echt mijn werk als schoenmaker. Ik haal hier heel veel plezier uit.”

Wat is voor jou het toppunt van geluk?

“Reizen. Ik ervaar dan zoveel vrijheid. Mijn vriend en ik hebben bijvoorbeeld al eens een lange reis door Amerika gemaakt en zijn vorig jaar met de camper naar Italië en Slovenië gereden. Daar kan ik echt van genieten.”

Heb je ergens spijt van?

“Wanneer heb je echt spijt?”

Wat kan jou op je werk plotseling uit je humeur halen?

“Als iets niet lukt. Als ik niets met een schoen kan of het materiaal is helemaal verteerd. Dan kan ik het meestal beter even wegleggen en er later weer mee verder gaan.”

Je guilty pleasure?

“Een goed stuk vlees, zoals steak of biefstuk.”

Welke serie zou je zo weer bingen?

“Ik ben fan van Human Playground, dat gaat over

extreme sporten. Heerlijk om te kijken.”

Welke muziek doet je het meest?

“Dat ligt aan mijn gemoedstoestand. Mijn muzieksmaak is best veelzijdig. Ik ben sowieso van de bandjes, maar kan technofestivals in de zomer ook zeker waarderen.”

Wat is je favoriete winkel?

“Ik houd van sneakerwinkels waar ze schoenen van goede kwaliteit verkopen, zoals de sneakers van Mason Garments.”

Waar droom je van?

“De zaak overnemen. Dat gaat zeer waarschijnlijk over 2 jaar gebeuren, als de huidige eigenaar met pensioen gaat. Ook nu sta ik vaak alleen in de winkel en ik vind die vrijheid heerlijk.”

Hoe ziet je ideale pensioen eruit?

“Mijn pensioen bestaat voor

mij uit meer vrijheid, meer reizen en meer genieten. Tegen die tijd hebben mijn vriend en ik als het goed is ons huis afbetaald en dus minder lasten, waardoor we ook meer op reis kunnen. Wel blijft onze vaste basis Nederland. We zouden allebei niet zomaar een half jaar ergens anders gaan wonen. Wij zitten hier goed.”

Hoe wil je worden herinnerd?

“Als een hardwerkend en eerlijk persoon, die altijd lol had in wat ze deed.”

Naar welke plek op aarde zou je nu meteen naartoe willen verhuizen en waarom?

“Ik ben gek op natuur en bergen. In de winter ga ik met mijn vriend altijd wintersporten en in de zomer hiken, dus als ik zou moeten kiezen, zou ik voor een land als Zwitserland of Italië gaan.”

A woman with blonde hair tied in a bun, wearing a black long-sleeved shirt and a dark, worn leather apron, stands in a workshop. She holds a hammer in her right hand and a leather shoe sole in her left. The sole has a small logo. In the background, there are various tools and equipment, including a green machine with a motor. The lighting is dramatic, highlighting the woman and her work.

**“Nu sta ik vaak
alleen in de winkel,
die vrijheid is
heerlijk”**



**“Ik weet nog dat
vliegen mijn eerste
passie was”**

“Ik zie mijzelf niet oud worden in Nederland”

Na jaren in Suriname te hebben doorgebracht, heeft Han Sienema (59) inmiddels weer voet op Nederlandse bodem gezet. Hij droomt nog altijd van de tropen, maar tegelijkertijd geniet hij ook van zijn nog kersverse baan bij vloerenspecialist Lab21.

✎ Laura van Horik 📷 Steven Snoep

Waar droom je van en wat wil je absoluut voor je pensioen bereiken?

“Qua werk sta ik overal voor open. Ik wil vooral het maximale uit mezelf halen, plus nog wat mooie reizen maken. Zoals een cruise door het Caribisch gebied en een trip naar Australië.”

Wat is je passie?

“Mijn gezin, werk en reizen.”

Wat is je grootste prestatie tot nu toe?

“Mijn werk in Suriname. Ik werkte daar voor een Colombiaans bedrijf dat een vestiging in Suriname had en in een transitieperiode zat: van klein bedrijf naar multinational. Een hele operatie, maar gaaf om daar als leidinggevende aan bij te dragen.”

Is er iemand die jou inspireert?

“Ik zou niet specifiek iemand kunnen bedenken waar ik idolaat van ben. Daar ben ik te nuchter voor.”

Wat wilde je worden als kind?

“Piloot. Ik weet nog dat vliegen mijn eerste passie was, maar rond mijn 9de kreeg ik een bril en destijds kon je het piloot worden helaas afschrijven.”

Wat vind je het leukst aan je werk?

“De vrijheid die ik hier heb, plus het contact met de klanten.”

Wat is voor jou het toppunt van geluk?

“Mijn gezin, mijn kinderen. Ze alleen al zien of met ze in de stad lopen, is voor mij echt rijkdom.”

Heb je ergens spijt van?

“Nee. Alle keuzes zijn bewuste keuzes geweest die misschien niet altijd uitpakten zoals ik had verwacht, maar echt spijt? Nee, dat kan ik niet zeggen.”

Wat kan jou op je werk plotseling uit je humeur halen?

“Weinig. Werken in Suri-

name, brengt andere kwaliteiten met zich mee, daardoor heb ik snel leren schakelen.”

Wat is je favoriete eten?

“Spaghetti.”

Welke serie zou je zo weer bingen?

“The Walking Dead, Vikings en Star Trek zou ik alle 3 zo wéér kijken. Sterker nog, volgens mij heb ik ze allemaal al zeker 2 keer gezien.”

Welke muziek doet je het meest?

“Ik ben fan van de band Supertramp. Verder luister ik graag naar Stevie Nicks, zangeres van Fleetwood Mac. Haar stem heeft wel iets.”

Wat is je favoriete winkel?

“Ik heb een hekel aan winkelen, dus kom er zo weinig mogelijk. Mediamarkt gaat nog wel, maar een bloemenzaak of kledingwinkel vind ik een ramp.”

Hoe ziet je ideale pensioen eruit?

“Ik zie mezelf altijd wel iets blijven doen, maar wat precies, dat weet ik nog niet. Het zou mooi zijn als ik in ieder geval goed van mijn pensioen kan leven. Verder zie ik mezelf na mijn pensioen weer naar een warm land vertrekken, dat vind ik prettiger leven. Minder gehaast en ook het klimaat is beter. Ik zie mezelf niet oud worden in Nederland.”

Hoe wil je worden herinnerd?

“Ik hoop dat mijn naasten en vooral mijn kinderen me herinneren als een zorgzaam persoon.”

Welke plek op aarde zou je nu meteen naartoe willen verhuizen en waarom?

“Suriname. Het gevoel van vrijheid dat ik daar ervaar, bevalt me enorm, plus het feit dat je buiten leeft. Hier is alles binnen, terwijl ik het juist heerlijk vind om buiten te zijn.”

“Het zit 'm voor mij in de kleine dingen”

Ilse Hofs heeft behoorlijk wat afgeronde studies op haar naam staan. Tot haar 29ste studeerde ze, maar inmiddels vindt ze het heerlijk om aan het werk te zijn en lekker haar ding te doen bij Kindercompagnie in Lithoijen: inrichten en styling.

☰ Laura van Horik 📷 Steven Snoep

Waar droom je van en wat wil je absoluut voor je pensioen bereiken?

“Ik heb lang en veel gestudeerd, dus eerlijk gezegd vind ik het helemaal prima om nu lekker te werken en te doen wat ik leuk vind.”

Wat is je passie?

“Creatief bezig zijn. Thuis een keer de meubels verplaatsen of een kamer een ander kleurtje geven, dat soort dingen. Wat ik op mijn werk doe, kamertjes inrichten en styling, doe ik thuis eigenlijk ook.”

Wat is je grootste prestatie tot nu toe?

“3 jaar geleden hebben mijn vriend en ik een huis laten bouwen, en dat ging gepaard met flink wat tegenslagen. Zo verliep de communicatie met de aannemer heel slecht, en dat bleef de hele bouw zo. Ik ben trots op het feit dat alles uiteindelijk toch is gelukt.”

Is er iemand die jou inspireert?

“Heel cliché, maar dat is mijn

moeder. Zij is heel vrij in de omgang, altijd geïnteresseerd en mensen kunnen echt hun verhaal bij haar kwijt. Dat vind ik mooi.”

Wat wilde je worden als kind?

“Binnenhuisarchitect. Toen ik nog bij mijn ouders woonde, had ik verschillende kamers. De meubels vielen op den duur bijna uit elkaar van al het verschuiven.”

Wat vind je het leukst aan je werk?

“Van niets, iets maken.”

Wat is voor jou het toppunt van geluk?

“Het zit 'm voor mij in kleine dingen. Ik word al blij van een middag voor mezelf of lekker wandelen in de natuur.”

Heb je ergens spijt van?

“Nee, ik heb nergens spijt van. Alles was op dat moment goed en je leert er alleen maar van.”

Wat is je favoriete eten?

“Pannenkoeken!”

Wat is je guilty pleasure?

“YouTube series kijken, zoals Elise Boers.”

Welke serie zou je zo weer bingen?

“Ik zou een serie niet snel nog een keer kijken, maar Emily in Paris kijkt toch wel heel lekker weg.”

Welke muziek doet je het meest?

“Ik geef naast mijn werk ook twee avonden in de week Bodybalance lessen in de sportschool, en die wat rustigere relaxte muziek, vind ik heel fijn. Daar kom ik van tot rust.”

Wat is je favoriete winkel?

“Kindercompagnie! Het is gewoon een hele inspirerende winkel. Alleen al het pand is sfeervol en in iedere ruimte zie je iets anders.”

Hoe ziet je ideale pensioen eruit?

“Sinds ik samenwoon en een kind heb, denk ik er iets meer over na, maar eigenlijk ben ik daar nog helemaal niet

mee bezig. Wat ik wel weet, is dat ik op deze plek zou willen blijven wonen. Ook wil ik sowieso blijven werken, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk.”

Hoe wil je worden herinnerd?

“Als een lief, warm persoon die het beste met iedereen voor heeft.”

Welke plek op aarde zou je nu meteen naartoe willen verhuizen en waarom?

“Ik wil in Nederland blijven wonen, dit is mijn veilige haven. We hebben hier een mooi plekje gecreëerd en ik ben heel blij met waar we nu wonen.”

A woman with light brown hair, wearing a tan blazer over a black shirt, is sitting and looking towards the camera. She is holding a small mouse puppet in a woven basket. The mouse puppet is light brown with large ears and is wearing a striped shirt. The background is a blurred indoor setting with a window.

**“Ik wil na mijn
pensioen sowieso
blijven werken”**





“Zonder werk zou het een stuk minder met me gaan”

Nog maar een tiener was Ilse van Haren (53) toen de eerste symptomen van MS zich openbaarden. De diagnose kwam pas vele jaren later en alhoewel ze een milde vorm heeft, dealt ze elke dag met zowel fysieke als mentale klachten. Toch werkt ze met veel plezier bij kledingwinkel Eluniek in Wijchen. Sterker nog: ze heeft geen idee wat ze zonder haar werk zou moeten.

✎ Laura van Horik 📷 Lize Kraan



Ilse weet het nog goed. Op haar 16de stapte ze een bus in en kon ze van het ene op het andere moment niet meer lopen. Kruipend moest ze de bus uiteindelijk weer verlaten. Die uitvalsverschijnselen zouden de jaren erna nog wel vaker voorkomen. “Op dat moment werd gedacht aan TBC, omdat ik ook vlekken op mijn benen had”, vertelt ze. “Achteraf zijn dat de eerste MS verschijnselen geweest. Eind 20 kwam de diagnose. Toen ik dat hoorde, dacht ik echt dat ik in een rolstoel zou belanden, zoals bij veel MS patiënten het geval is. Het lastige was dat niemand me kon vertellen wat het zou gaan worden, want de ziekte komt bij iedereen op een andere manier tot uiting. Ik had geen idee wat me te wachten stond.”

EEN DIESEL

Duizeligheid, extreme vermoeidheid, evenwichts- en darmproblemen, tintelingen: een greep uit de

klachten waar Ilse op dagelijkse basis mee te maken krijgt. “Ik heb veel minder kracht in de linkerkant van mijn lichaam. Vooral daar ervaar ik veel klachten. De ochtenden zijn het zwaarst. Elke dag sta ik beroerd op en loop ik slecht. Ik ben dan net een diesel, zeg ik altijd. Lopen is sowieso heel belastend, want bij mij zit de ziekte voornamelijk in mijn benen. Uiteindelijk komt mijn lichaam ’s ochtends dan wel op gang, maar daar heb ik echt eerst een warme douche voor nodig. Dat er inmiddels artrose bij is gekomen, helpt niet echt. Buiten mijn MS zorgt dat ook voor pijnlijke handen en knieën.”

COGNITIEVE ACHTERUITGANG

Door de jaren heen gaat Ilse achteruit, dat is ook terug te zien op de scans. Met name cognitief is dit het geval. “Vooral dat stukje vind ik lastig. Ik kan bijvoorbeeld de namen van onze gasten in de winkel niet goed onthouden. Of ik bedenk vandaag dat ik morgen ergens iets moet ophalen, maar vergeet het dan vaak. Ook kan ik gesprekken niet altijd terughalen. Als ik aan het werk ben, moet ik meer opschrijven om dingen te kunnen onthouden, en zelfs dan vergeet ik nog weleens iets. Dat vind ik beperkend. Wat lichamelijk in ieder geval wel bijdraagt, is dat ik, als het even niet zo druk is in de winkel, kan zitten. Dat scheelt enorm.”

“Thuis zou ik doodongelukkig worden. Ik heb MS en daar moet ik mee leven. Ik neem de dagen zoals ze komen”



Sinds haar tienerjaren openbaarden zich de eerste symptomen van MS.

HORECABEDRIJF

Voordat Ilse in maart 2021 met haar werk voor Eluniek begon, werkte ze in de horeca. Eerst in de weekenden, en toen ze een man uit de horeca leerde kennen, runden ze samen 25 jaar lang een horecabedrijf: een restaurant en partycentrum. Totdat haar man 12 jaar terug overleed aan een gescheurde aorta op de skipiste. “Mijn man is gaan skiën en nooit meer thuisgekomen. Zorgen voor zowel het bedrijf, mijn zoon als mijn eigen gezondheid, was heel pittig. In de horeca kon ik tussendoor nauwelijks even zitten. 7 dagen per week stond ik van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat aan.”



ENERGIE

Zo rolde Ilse de retail in. Dat werd Eluniek, een winkel in de plussize branche. Sinds een aantal maanden in een ruim opgezet nieuw pand waar de kleding beter tot zijn recht komt. Hoewel haar werk heel belangrijk voor haar is, is het nog altijd erg belastend voor haar lichaam. “Ik verbruik hier veel energie, waardoor er weinig overblijft om ’s avonds nog iets te ondernemen of een rondje te lopen. Als het vrijdag is en ik weekend heb, doe ik een dag helemaal niets om uit te rusten. Links en rechts krijg ik gelukkig veel hulp, Ik ben nu eenmaal fanatiek en gedreven, en ga daardoor echt wel eens over mijn grenzen. Toch weegt dit voor mij niet op tegen de energie die ik ervoor terugkrijg. Als ik mijn werk niet had, zou het psychisch een stuk minder met me gaan.”

ZELFVERTROUWEN

Ilse moet onder de mensen zijn, contact hebben. Daar wordt ze gelukkig van. “Ik zie hier allerlei vrouwen: vrouwen die lichamelijke problemen hebben door medicijngebruik, een slechtwerkende schildklier of oedeem, hierdoor hebben deze vrouwen vaak een maatje meer. Vaak veroorzaakt dat een hoop onzekerheid. Het helpt al enorm als je iemand leuk kunt aankleden. Als de klant dan vervolgens zelfvertrouwen uitstraalt en uiteindelijk met een grote glimlach de deur uitloopt, is mijn dag geslaagd. Ik zeg weleens: soms ben ik net een maatschappelijk werker, want

iedereen deelt hier van alles. Dat mag ook. What happens at Eluniek, stays at Eluniek. En of je nu maat 38 of 55 hebt, iedereen is goed zoals ‘ie is’. Je moet jezelf leren accepteren zoals je bent, en daar wil ik graag aan bijdragen.”

KANSEN EN MOGELIJKHEDEN

Acceptatie geldt ook voor haar eigen ziekte. Ilse realiseert zich maar al te goed dat het leven niet ophoudt als je iets mankeert, maar dat je er zelf iets van moet maken. “Ik ben geen mens om thuis te zitten, ik ben een doener. Thuis zou ik doodongelukkig worden. Ik heb nu eenmaal MS en daar moet ik het mee doen. Ik neem de dagen zoals ze komen en dat geldt ook voor mijn ziektebeeld. Ik sta liever stil bij kansen en mogelijkheden, en nog altijd ben ik heel dankbaar voor deze kans, deze winkel. Zolang het kan, ga ik door. Ik hoop dit werk nog lang te kunnen doen.”

ACHTERGROND

Ondanks de beperkingen die de ziekte MS haar oplegt, werkt Ilse van Haren met plezier door. Er kan een moment komen waarop dat niet meer kan. Bij arbeidsongeschiktheid bouwt Pensioenfonds Detailhandel pensioen voor je door.

Heb je vragen over je pensioen? Bel 0800-1972 (van 08.00 tot 17.00 uur)

Shoppen in Maastricht

Maastricht is mooi. Met die haast voelbare geschiedenis in de straten gelegen rondom de markt. Het centrale plein van de stad. Van winkel naar winkel hobbelen over de kasseien veroverd het bourgondische karakter van de stad al snel al je zintuigen. Mestreech, iech haw vaan diech.

— Laura van Horik

2 FESTEN

Gevoel staat bij Festen centraal. Hier wordt alleen verkocht waar ze bij Festen blij van worden. Een vaste collectie vind je er dus niet. Sterker nog, grote kans dat jij elke keer als je hier een voet over de drempel zet, iets anders aantreft. Van cadeautjes tot sieraden en van tassen tot interieur: bij Festen moet je je vooral lekker laten verrassen.

Minckelersstraat 1A



1 BOEKHANDEL DOMINICANEN

Als er iets is dat je tijdens je bezoek aan Maastricht niet kunt missen, dan is het wel deze boekhandel in de eeuwenoude Dominicanenkerk. Of je nu een boekenwurm bent of niet: dit is een must see. Je vindt er trouwens niet alleen boeken. De eerste verdieping is omgetoverd tot muzieketage, met CD's, DVD's en vinyl. Laat je verwonderen in deze prachtige boekwinkel, die niet voor niets bekendstaat als één van de mooiste boekhandels ter wereld.

Dominicanenkerkstraat 1



TIP VAN LOCAL

7 LE SALONARD

Sarah: "Hier ga ik altijd langs als ik zin heb in een lekkere borrelplank. In Maastricht is het nu eenmaal zo dat je je bezoek overdag trakteert op een stuk vlaai bij de koffie en rond borreltijd wat hapjes serveert. Dat is met de paplepel ingegoten. Bij Le Salonard haal ik dan wat lekkere kaasjes, en als ik echt wil uitpakken een fles bubbels uit de buurt, zoals de Brut van Sint Pieter. Heerlijk!"

Maastrichter Heidenstraat 2A





1 BIZARRE

Het woordje 'doorsnee' komt niet in het woordenboek van Bizarre voor. Toen de winkel net bestond, vond je er vooral partykleding, maar het assortiment bestaat inmiddels ook uit punk, gothic streetwear en cyber, plus allerlei New Rock schoenen en laarzen. Ook kleding van labels als Bizarre en Paulien Berklaar zijn vertegenwoordigd, net als het eigen label Bizarre. Een deel van de kleding kan ook op maat gemaakt worden, waaronder korsetten. Accessoires als ringen, tassen en zonnebrillen zijn hier trouwens ook volop te scoren.

Rechtstraat 44

3 BLANCHE DAEL

Bij deze oudste ambachtelijke koffiebranderij en theepakkerij van Limburg - sinds 1878! - kom je aan smaken en geuren niets tekort. Van de klassieke inrichting zou je zelfs een beetje nostalgisch kunnen worden. Wil je je gasten de lekkerste koffie of thee aanbieden of ben je op zoek naar een bijzonder cadeautje, dan ben je hier aan het juiste adres. De doppinda's in de winkel zijn overigens erg geliefd in de omgeving. Just saying.

Wolfstraat 28



5 CHOCOLATERIE BOULANGER

Wie is er niet gek op chocola?! Deze winkel is wat ons betreft pure happiness. Aan chocolade geen gebrek, en dit is ook nog eens gemaakt van eerlijke en duurzame ingrediënten. Verven jezelf of je omgeving met heerlijke pralines gevuld met verse room - want room is hier de specialiteit - of ga voor truffels of chocolade kunstwerken.

Spilstraat 23

TIP VAN LOCAL



6 WEN

Sarah: "Bij WEN shop je als vrouw de mooiste duurzame merken en krijg je ook nog eens persoonlijk advies cadeau. Een fijn en bescheiden boetiekje in Wyck, een lekker bruisend stukje Maastricht. Merken als Designer's Remix zijn echt mijn favoriet en vaak perfect te combineren met wat ik al in mijn kast heb hangen. Aanrader!"

Rechtstraat 48

TIPS VAN EEN LOCAL: SARAH VEENHOF

Sarah (33) woont samen met haar man Max en hun zoon van drieënhalf in Maastricht, en runt haar eigen creatieve communicatiebureau. Ze is geboren en opgegroeid in de stad, maar heeft tussendoor 5 jaar in Amsterdam gewoond. Dat had ze naar eigen zeggen ook nodig om Maastricht weer opnieuw te kunnen ontdekken. Ze houdt van de architectuur in de binnenstad, maar ook van de fantastische natuur. Een niet te missen plek is volgens haar de Sint Pietersberg en de daarbij gelegen ENCI-Groeven, waar de omgeving rustgevend en bijzonder veelzijdig is.



“Wij worden opgeleid om klanten op hun gemak te stellen”

Duifhuizen werd 69 jaar geleden opgericht en bestaat uit 24 winkels.

Wendy Molendijk (44) heeft de vestiging in Ridderkerk onder haar hoede. “Tegenwoordig willen mensen een tas die ervoor zorgt dat ze hun handen vrij hebben.”

📄 Laura van Horik 📷 Wijnand van Till



**“Ik denk dat
klantvriendelijkheid
de kracht van
Duifhuizen is”**



Op haar 13de staat Wendy voor het eerst achter een toonbank, in de groente- en fruitzaak van haar oom en tante. Op dat moment ontdekt de Ridderkerkse hoe leuk ze het vindt om te verkopen. “Of dat nu appels en peren zijn, of tassen en koffers,” lacht Wendy. “Maar het zat er van jongs af aan al in: verkopen is zeg maar echt mijn ding, zeker als ik de tijd heb om advies te geven. Dat past beter bij mij dan een winkel met alleen maar vluchtig klantcontact.”

Wendy werkt 4 jaar bij Duifhuizen. Eerst als verkoopmedewerker in Dordrecht. Nu met haar vaste plek in de winkel in Ridderkerk. “Zo leer ik het team door en door kennen. Mijn rol als verantwoordelijke is daarnaast heel uitdagend en afwisselend.”

FAMILIEBEDRIJF

Duifhuizen is een strak ogend moderne en overzichtelijke winkel. Vandaag staat Wendy

met Gerlinde in de winkel, kleindochter van de oprichter. Zij vertelt als Wendy een klant uitlaat, dat haar opa 3 jaar geleden is overleden. “Hij startte zijn business op een zolderkamertje in Oud-Beijerland, waar hij zelf zijn portemonnees en tassen ging maken. Inmiddels is Duifhuizen een groot familiebedrijf geworden.”

PIEK

De 2de klant van vandaag komt binnen. Terwijl Gerlinde haar te woord staat, baant Wendy zich enthousiast een weg door de ruime winkel. “Tassen, koffers, portemonnees, riemen... We hebben het allemaal. Links achterin hebben we bijvoorbeeld de businesshoek, de laptoptassen en rugzakken voor het werk. Daar komt dagelijks wel iemand voor. De 1 kiest voor leer, de ander voor nylon, maar ze zijn hoe dan ook in trek.” Waarna ze doorloopt naar een hoek rechts achterin de winkel, waar allerlei soorten, maten en kleuren koffers zijn

uitgestald. “Bij de koffers is er echt een piek tussen mei en september. Dat merken wij heel duidelijk. In mei weten we dat het zomerseizoen weer is begonnen. Vorig jaar was hier vanaf april, na de coronatijd, een echte explosie van mensen die zin hadden in een nieuwe koffer of reistas. Iedereen was natuurlijk blij dat er na de lockdowns weer gereisd kon worden. Het merk Samsonite doet het bij ons heel goed, maar ook het prachtige merk SUITSUIT verkopen we de laatste jaren steeds meer. Hoe dan ook zit er voor ieder budget wel wat tussen: dat vinden we belangrijk.”

RUGZAKKEN

Wendy staat inmiddels middenin de winkel, waar de damestassen te vinden zijn. Een echte trend is de crossbody tas, zegt ze, terwijl de Ridderkerkse een klein groen tasje van het rek haalt. “Tegenwoordig willen mensen vaak een tas die ervoor zorgt dat ze hun handen



“In de zomer rekenen we rugzak na rugzak af”

“Vorig jaar was hier vanaf april een explosie van mensen die zin hadden in een nieuwe koffer of reistas”

reist. Soms komen daar mooie gesprekken uit voort. Ik heb ook klanten die ik geregeld zie. Eén van hen komt bijvoorbeeld elke zaterdagmiddag. Daar bouw je een leuke band mee op. Ik denk dat die klantvriendelijkheid de kracht van Duifhuizen is. Wij worden opgeleid om klanten aan te spreken en ervoor te zorgen dat ze gezien worden en zich op hun gemak voelen. Niet iedereen zit daar natuurlijk op te wachten, maar we laten ze in ieder geval weten dat we hulp en advies bieden. De concurrentie is door de toename van onlineshoppen moordend, maar onze vaste klantenkring draagt Duifhuizen een warm hart toe en gunt het ons dat wij als fysieke winkel kunnen blijven bestaan. Dat stukje loyaliteit is mooi om te zien.”

ACHTERGROND

Als je bij een tassenzaak als Duifhuizen werkt, bouw je automatisch pensioen op bij Pensioenfonds Detailhandel. Dat doe je doordat er maandelijks een percentage van je brutosalaris opzij wordt gezet (gebeurt automatisch). Ook je werkgever legt een deel in. Dat is in de regel ¾ deel.

Check hoeveel je tot nu toe hebt opgebouwd via mijnpensioenoverzicht.nl.

vrij hebben. Dat is toch wel heel belangrijk, merken we. Jongeren gaan trouwens geregeld voor tassen van designermerken, zoals: Guess, Valentino en Michael Kors.” Naast deze chique ogende varianten is er nog een hele wand met leren tassen te ontdekken, van klassiek tot sportief. En dan zijn er, niet te vergeten, ook nog de ‘normale’ rugzakken. “In het rugzakkenzeizoen, de overgang naar de middelbare school, is er echt een run op. In de zomer rekenen we rugzak na rugzak af. Vaak hebben kinderen uit groep 8 online al iets gezien en weten ze precies waarmee ze naar de middelbare school willen gaan. 9 van de 10 keer gaan ze daar dan mee de deur uit. Dit is een hele leuke doelgroep.”

DUURZAAM

Een begrip dat volgens Wendy steeds belangrijker wordt, is duurzaamheid. “Mensen zijn hier meer en meer mee bezig. Ook wij

spelen daarop in. Zo worden onze koffers vaker van gerecycled materiaal gemaakt. Ik merk, als we dat benoemen, dat mensen dat waarderen. Steeds meer producten worden duurzamer geproduceerd. Dit geldt niet voor de oudere lijnen koffers, maar wel voor de nieuwe lading. Ook in onze paraplu’s is gerecycled materiaal verwerkt.” Ze vervolgt haar weg door de winkel en reikt met haar hand naar een blauwe tas bovenin, die weer van heel ander - weerbestendig - materiaal is gemaakt. “Dit is polyester met een PU coating, waardoor de tassen goed waterafstotend zijn. Zwemmen kun je er niet mee, maar het kan echt tegen een bui.”

KLANTCONTACT

Terwijl Wendy weer achter de toonbank kruipt, groet ze vrolijk een binnenlopende klant. “Ik vind een praatje maken heerlijk. Het is bijvoorbeeld heel leuk om te horen waar iemand naartoe

“Echt rijk ga ik er niet van worden, maar ik kan er wel prettig van leven”

≡ Kees Beudeker ● Lize Kraan

Wat ze maakt, hangt meteen in de zaak. Modeontwerper Daisy Kroon (37) heeft haar gelijknamige winkel annex atelier in Rotterdam. “Ik vind het belangrijk dat kleding heel lang meegaat.”

Daisy ontwerpt in kleine series en ze gebruikt natuurlijke stoffen die op een verantwoorde manier zijn geproduceerd. Ook werkt de Rotterdamse designer met restmateriaal uit de kledingindustrie. “Ik vind het een uitdaging om van overblijfsels iets moois te maken. Daarbij werk ik graag met natuurlijke producten als eco-stoffen en op de boerderij gesponnen wol.”

In de jaren '10 heeft ze het vak geleerd van de Antwerpse modeontwerper Christian Wijnants. Toen nog een opkomende ster in de modewereld. “Bij hem heb ik het ambacht onder de knie gekregen en de nodige vlieguren gemaakt. Zo droomde ik al vroeg van mijn eigen label. Ik wilde toffe kleding maken, die wereldwijd in winkels zou komen te hangen, naast andere toffe merken. Maar dat beeld heb ik voor mijzelf

inmiddels bijgesteld, alhoewel ik het nog steeds niet helemaal uitsluit. Voor nu wil ik vooral verder bouwen aan mijn label.”

WOODY, DE HOND

Haar winkel is 3 tot 4 dagen van de week open. Klanten komen in de regel op afspraak, maar mogen ook spontaan binnenvallen. Er zijn zelfs klanten die even langs wippen met de vraag of ze Woody, haar hond, een Weimaraner, mogen uitlaten. Die ligt de ochtend van het interview te dommelen in de hoek naast een antieke juwelierstoonbank. Daisy is dol op vintagemeubelen. “Dat geeft nog meer sfeer aan de zaak. Klanten voelen zich er prettig door. Daarom heb ik ook overal spiegels hangen. Behalve op één plek: de paskamer. Omdat ik met klanten in gesprek wil gaan over wat ze aanpassen.”

LOVE HANDLES

De Rotterdamse vertelt dat ze haar kleding ontwerpt voor personen zoals zichzelf: “creatieve vrouwen in creatieve beroepen, die hun lichaam kennen en zich niet door de modewereld laten insnoeren. Mijn ontwerpen zijn daarom nooit getailleerd en het

comfort van de drager staat altijd voorop. Ook met love handles zitten mijn broeken aangenaam. Daarbij wil ik dat mijn kleding lang meegaat en je dezelfde items voor uiteenlopende gelegenheden kunt dragen: zoals 's morgens naar je werk, 's avonds naar een diner. Er is over nagedacht.”

Vaste medewerkers heeft Daisy niet in dienst. Stagiaires zijn er wel aan het werk en af en toe huurt ze een freelancer in. “Ik ga van deze winkel niet echt rijk worden, maar ik kan er inmiddels wel van leven, het belangrijkste is dat ik mijn vak kan uitoefenen. Dat is het allermooiste wat er is: werken in de mode met prachtige materialen voor de meest uiteenlopende lichaamsvormen.”

PENSIOENWEETJE

Verantwoord gemaakte stoffen zijn voor Daisy een onlosmakelijk onderdeel van haar label. Pensioenfonds Detailhandel belegt het pensioen op een verantwoorde manier. Niet alleen een goed rendement telt maar ook mens en milieu.

A woman with dark, curly hair is standing in a modern, brightly lit interior space. She is wearing a vibrant red, long-sleeved button-down shirt. She is leaning her right hand on a wooden railing with a glass top. In the background, there are large windows, indoor plants, and a mannequin wearing a black outfit. The overall atmosphere is clean and contemporary.

**“Ik vind het
een uitdaging
om van
overblijfsels
iets moois
te maken”**



**“Een duurzaam
pak verkopen in
Nederland is verre
van gemakkelijk”**

“Eerst werkte ik voor oud Rabo-topman Herman Wijffels, 2 jaar later speld ik zijn broek af”

“Reclames doen wij praktisch niet aan,” zegt Erik Toenhake, eigenaar van het duurzame pakkenmerk Aarden uit Arnhem. Vorig jaar introduceerde hij het eerste vegan kostuum van Nederland. “Wij moeten het vooral hebben van mond-tot-mondreclame.”

Toenhake kampt met een beginnende verkoudheid, maar tijd om het rustig aan te doen, is er niet. De lente is begonnen en het trouwseizoen komt in volle bloei. Uit heel Nederland maken klanten een afspraak om af te reizen naar het Modekwartier in Arnhem. Daar laten ze zich door het team van Toenhake een pak aanmeten. Inmiddels kent het bedrijf steeds meer fans, waaronder bekende Nederlanders als: astronaut André Kuipers, hoogleraar Jan Rotmans, en staatssecretaris Maarten van Ooijen.

LIEVER EEN TESLA VOOR DE DEUR

Toch zal niemand in de directe omgeving van Toenhake hebben durven voorspellen dat hij zich ooit de titel ‘Pionier in pak’ zou laten aanmeten. Als bioloog kwam hij per toeval in de financiële dienstverlening terecht en stampte in deze branche een succesvol adviesbureau uit de grond met 90 medewerkers. Door een samenloop van omstandigheden kwam hij na de verkoop van zijn onderneming in de mode terecht en kreeg van de ene op de andere dag de kans om de voorloper van Aarden over te nemen. Toenhake lacht: “Eerst werkte ik voor oud-Rabobank topman Herman Wijffels, 2 jaar later speld ik zijn broek af.”

Toch denkt de voormalig bioloog nog vaak genoeg: Hoe ben ik hier in vredesnaam terechtgekomen? Toenhake: “Een duurzaam pak verkopen in Nederland is verre van gemakkelijk. Dat komt omdat de typische pakkengeneratie – 40- en 50plus mannen – veel praat

over hoe belangrijk duurzaamheid is, maar liever een Tesla voor de deur heeft staan, dan de aanschaf van een duurder verantwoord gemaakt kledingstuk. Nee, wij moeten het tegenwoordig vooral hebben van een jongere generatie, zij maken heel bewuste keuzes. Voornamelijk 30'ers die gaan trouwen.”

GEEN VOORRADEN

De gemiddelde prijs van een verkocht Aarden-pak is circa 1250 euro. Maar een kostuum kan ook worden geleased ('pak met gemak') en als het aan vervanging toe is voor recycling worden ingeleverd of voor hergebruik opgeknapt. Toenhake: “De maatpakken van Aarden zijn veelal gemaakt van gerecyclede stoffen van de organisatie EnschedeTextielstad. Onze kleding is klimaatneutraal geproduceerd binnen de EU, onder gecontroleerde en eerlijke arbeidsomstandigheden. Wij produceren on demand, zonder overproductie, wat past in onze visie van een circulaire, eerlijke en duurzame wereld.”

VOETJES OP DE GROND

Met het eerste vegan-pak van Nederland heeft Aarden een primeur in huis. Niet alleen de knopen en de stoffen zijn vegan, ook het traditioneel met paarden- of kamelenhaar gevoerde binnenwerk: “Dit is het eerste volledig diervrije pak, verkrijgbaar in de mooiste stoffen en de perfecte pasvorm.”

Toenhake glundert.

PENSIOENWEETJE

Als je in de detailhandel werkt, bouw je automatisch pensioen op bij Pensioenfonds Detailhandel. Een nuchtere organisatie die streeft naar een zo goed mogelijk pensioen voor alle deelnemers.

“Mijn liefde voor jeans is bijna net zo groot als mijn liefde voor sneakers”

Zijn carrière begint bij de bekende, maar inmiddels ter ziele gegane, Men At Work-vestiging in de Kalverstraat in Amsterdam. Daarna werkt Julien Ong A Lok (35) in de hoofdstad voor de Apple Premium Reseller en Fossil-horloge store van de Bijenkorf. Sinds 2014 is hij in dienst bij de Denham winkel aan de Prinsengracht. “De retail heeft mij mondiger gemaakt.”

Symbool van Denham The Jeanmaker is het schaartje, dat slechts in een paar steken op de denimstof wordt gestikt. De Brit Jason Denham heeft het merk in 2008 opgericht in Amsterdam, waar hij door zijn werk voor Pepe Jeans verzeild was geraakt. De eerste Denham winkel opende hij aan de Prinsengracht. “Ik was onder de indruk toen ik hier kwam,” zegt Julien. “Jason had in de winkel een denimmuseum gemaakt, met een unieke serie gedragen broeken en kleermakersscharen van over de hele wereld. Onlangs is er met een kleine verbouwing een jeanswand aan toegevoegd.”

MEN AT WORK

Nog steeds barst het in de winkel van de jeans memorabilia. Eén van de pronkstukken is de schaar waarmee kunstenaar Andy Warhol op met indigo gekleurde stoffen heeft geëxperimenteerd. Het voorwerp is tentoongesteld alsof het door archeologen is opgegraven uit de mijnschachten van een andere tijd. Daarachter, een groot rood boek. Met in gouden letters de titel: Practical Guide, for economical cutting. Alsof Levi Strauss deze denimbijbel ieder moment kan openslaan voor het patroon van zijn beroemde 501 werk-overall. Julien: “Ik was altijd al veel met kleding bezig. Nog steeds kijk ik hoe ik er cool en hip uit kan zien. Daarom ben ik destijds bij Men At Work binnengelopen. Mijn retailavontuur is daar begonnen. Op mijn 19de werd ik al vrij snel jeansspecialist.”

MONDIGER

In de ogen van Julien heeft werken in de retail hem veel gebracht. Niet alleen door te ontdekken hoe je moet verkopen, mensen moet benaderen, collega's kunt aansturen, moet stylen, maar ook wat er komt kijken bij de productontwikkeling en de verantwoordelijkheid voor het behalen van de targets.” Persoonlijk is hij ook door het werk in de winkel gegroeid. Julien: “Ik ben van huis uit vrij stil, de retail heeft mij mondiger gemaakt. Je leert goed voor jezelf opkomen.”

LIEFDE VOOR JEANS

Toen hij in 2014 bij Denham begon, trok het merk een ander soort klanten dan tegenwoordig, vertelt Julien die nu Assistant Shop Manager is. “Denham is voor een breed publiek veel toegankelijker geworden. Vroeger was het meer een denimmerk met authentieke jeans. Aantrekkelijk voor denimmensen. Nu is het meer mainstream, een modemark.” Hoewel je er volgens Julien ook nog steeds terecht kunt voor meer exclusieve jeans. “Vooral de Japanse denim is ongeëvenaard. Die draag je voor de eeuwigheid. Dat vind ik ook mooi aan Denham: wij geven service for life. Als je knie of kruis is versleten, dan kom maar op: repareren of recyclen we je broek. Wat dat betreft voel ik me weleens een dinosauriër op de winkelvloer, maar mijn liefde voor jeans is bijna zo groot als mijn liefde voor sneakers. Ik ben een lover.”

PENSIOENWEETJE

Zelf sparen voor je pensioen levert te weinig op, daarom wordt je geld, net als dat van ruim 302.000 andere werknemers uit de retail, belegd. In totaal omvat de beleggingsportefeuille van Pensioenfonds Detailhandel zo'n 28 miljard euro (peildatum december 2022). De beleggingen worden gespreid in een mix van: obligaties, aandelen, vastgoed en hypotheek.



**“De retail heeft
mij mondiger
gemaakt”**



**“Ik heb altijd
iets in de mode
willen doen”**

“Wij willen dat je minder koopt zonder in te leveren op hoe leuk je er uit kunt zien”

Grafisch ontwerper Simone Jeltjes (26) wilde wat anders. Kortgeleden verruilde ze haar baan voor een dienstverband met meer contact met mensen. Het werd LENA Library in de Amsterdamse Jordaan. Nederlands eerste kledingbibliotheek met circulaire modemerken.

“Ik heb altijd al iets in de mode willen doen,” vertelt Simone. “Het is een interessante wereld en ik heb gevoel voor styling. Daarbij vind ik duurzaamheid belangrijk. Zo zoek ik zelf naar manieren hoe ik mijn voetprint kan verkleinen. LENA Library is letterlijk bij mij om de hoek en ik was na corona helemaal klaar met thuiswerken. Omgaan met mensen is voor mij heel belangrijk. Bij LENA Library komen sommige vaste klanten wel 2 tot 3 keer per week op bezoek.”

BIEBPASJE

De bedrijfsopzet van LENA Library is om kleding uit te lenen in plaats van te verkopen. Hiermee wil de onderneming de negatieve impact van mode verkleinen. Wie leent, is de gedachte, koopt minder vaak en snel en helpt de berg wegwerpkleding slinken. Sinds LENA in 2014 is geopend, zegt het bedrijf meer dan 30.000 kledingstukken te hebben uitgeleend. “Daarbij geldt hetzelfde principe als bij een bibliotheek,” zegt Simone. “Voor 10 euro inschrijfgeld ontvang je je biebpasje. Elk kledingstuk kost een x aantal credits, en een credit is 0.25 cent per dag. Bijna alle kleding kost tussen de 2 tot 8 credits per dag. De geleende kleding mag je zo lang houden als je wilt. Koop je het liever? Dan is dat ook mogelijk. Als je leent spaar je voor korting. Maar ons hoofddoel blijft: uitlenen. Zodat je minder koopt en tegelijkertijd niet hoeft in te leveren op hoe leuk je eruitziet.” Dat concept slaat volgens Simone aan. “Er zijn heel veel vaste klanten in allerlei leeftijden: De meeste LENA Library members

zijn vrouwen tussen de 30 en 50. Toch zien we ook steeds meer jonge meiden. Die komen met hun moeder mee en ontdekken door ons de ideale manier om te experimenteren met kleding. Want als je die felroze trui toch maar niks vindt, dan breng je hem gewoon weer terug en leen je weer wat anders.”

VLEKKEN

Vraag is: hoe werkt het als je je kleding terugbrengt? Mag dat vies en met vlekken? En stel dat je ergens achter bent blijven haken met een gat in de stof tot gevolg, wat dan? Simone: “Wij proberen zoveel mogelijk te repareren en op het kaartje bij de kleding, staat beschreven hoe je het item weer moet inleveren. De meeste kleding moet je zelf op 30 graden wassen en daarna strijken. Alleen bij sommige artikelen vermelden wij er expliciet bij dat LENA het kledingstuk reinigt, omdat de stof bijvoorbeeld wat kwetsbaarder is. Kleding die door een gat of een vlek niet meer in de bieb kan hangen, doneren we aan een lokaal goed doel, namelijk West Kleedt Aan. Toch gaan de meeste spullen bij ons lang mee, een paar jaar is geen uitzondering. Tot het echt op is, wordt er goed voor gezorgd.”

PENSIOENWEETJE

Hoeveel pensioen je straks krijgt is vooral afhankelijk van je loon en het aantal jaren dat je pensioen opbouwt. Je vindt dit bedrag op je Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Deze krijg je eens per jaar toegestuurd.

Op mijnpensioenoverzicht.nl zie je hoeveel pensioen je in totaal hebt opgebouwd. Dus ook het pensioen dat je hebt opgebouwd bij eventuele vorige pensioenfondsen of pensioenverzekeraars.

“Ons leven
is niet meer
te vergelijken
met dat in
Nederland”





“Eerst denk je: wat een gribuszooi, maar draai je eenmaal de hoek om, dan valt je mond open,” vertelt Anja Peters als ze de weg beschrijft naar haar Spaanse landhuis. Ruim een jaar geleden emigreerde zij met haar man Freek naar deze oogstrelende plek in Ifre-Pastrana, een gehucht in de gemeente Mazaron in de provincie Murcia in Zuidoost Spanje. Daar wonen de twee tussen de olijfbomen op 5000 vierkante meter grond met uitzicht op zee. “Deze streek is nog nauwelijks ontdekt door toeristen.”

☰ Kees Beudeker 📷 Freek Peters

Een cortijo. Zo noem je in Spanje de witgekalkte woning van de familie Peters. Het is een huis zoals je ze wel vaker ziet in het zuiden van Spanje, met een oorsprong die terugvoert naar de oude Romeinse villa's van voor de jaartelling. Toen werden deze huizen cohortulum genoemd. Latijn



voor binnenplaats of innerlijke behuizing. Afgezet tegen die geschiedenis, is het onderkomen van Anja en Freek spiksplinternieuw. 10 jaar geleden door een boer gebouwd, in een rij van 5 bijna identieke woningen, aan de voet van de Sierra de las Morreras, een bergachtig natuurgebied. Anja: "Wij zijn vaak in deze omgeving op vakantie geweest, dan overnachtten we altijd in een oud-hoteltetje in Mazaron, zo'n typisch slaperig Spaans stadje. Voor ons is deze streek veel aantrekkelijker dan het nog zuidelijker gelegen Andalusië. Dat komt door het dorre wat kale landschap en de grimmig ogende natuur. Mij doet de sfeer in deze streek altijd een beetje denken aan de setting van een Spaghettiwestern als *The Good, The Bad and The Ugly* of *A Fistfull of Dollars*. De mensen leven hier van de landbouw. Zo zie je veel tomatenkwekerijen met provisorisch gemaakte plastic kassen en rommel langs de weg. Waarschijnlijk is dat de reden waarom toeristen deze omgeving lang links hebben laten liggen."



LINGERIE

Anja is in Helmond jarenlang eigenaar geweest van de in Noord-Brabant nog steeds bekende lingeriezaak: Anya Lingerie. Lokaal geliefd door de bijzondere etalages die Anja zelf inrichtte en de modeshows die er werden georganiseerd. Bij haar afscheid van de zaak stond er een groot artikel in het *Eindhovens Dagblad*. Haar man Freek, mode- en portretfotograaf, had achter de winkel, in een grote loods, zijn fotostudio. Beiden leerden elkaar kennen op de fotoset, waar Anja in de jaren '80 als visagist en stylist haar geld verdiende. Anja: "In die tijd groeide bij mij al het idee om een eigen winkel te beginnen. Ik zag bijvoorbeeld hoe een hippe tante als Marlies Dekkers haar eerste luxe lingeriewinkels opende. Dat was booming business. Toen wij in 2003 in het centrum van Helmond een mooi pand te koop zagen staan, met daarachter een mogelijkheid voor de fotostudio, hebben we dit meteen gedaan. Ideaal: zo zagen wij elkaar ook veel vaker."



“Draai je eenmaal de hoek om, valt je mond open van verbazing: eerlijkgezegd vonden we de woning niet eens zo mooi, maar de ligging is echt betoverend”

ONTDOOIEN

Ook in Spanje willen de twee verder met fotografie. Het idee is om een exclusieve vorm van portretreportages aan te bieden, waarbij Freek fotografeert en Anja zich bekommert om de styling en visagie. Anja: “Het is de bedoeling om een appartement te bouwen voor gasten die bij ons unieke foto’s van zichzelf willen laten maken. Dat, in deze bijzondere setting en relaxte sfeer, waardoor je als fotograaf veel sneller het vertrouwen wint en veel makkelijker door het schild van mensen kunt prikken. Dan krijg je een heel ander soort foto’s dan je gewend bent: portretten van mensen zoals ze zijn, zonder toneelstuk of spanning.”

7 KOFFERS EN EEN HOND

Naast Anja en Freek woont een ander Nederlands stel. Daar hebben ze goed contact mee. Hetzelfde geldt voor de groep Engelsen die ze bij het wandelen regelmatig tegen het lijf lopen. Allemaal gepensioneerd, net als zij. De wens om

het rustiger aan te doen, kwam bij Anja en Freek toen hun 2 dochters het huis uit waren en ze in 2021 hun uit de 18de eeuw stammende woning met hun winkel konden verkopen. Anja: “Wij hadden altijd al in ons achterhoofd om ooit in Spanje te gaan wonen. Nu zeiden we tegen elkaar: als er een kans voorbijkomt, is het nu. En met de overwaarde op ons huis kunnen we in Spanje makkelijk rondkomen. Daarna zijn we vrijwel meteen in een busje met 7 koffers en de hond afgereisd en op huizenjacht gegaan.”

TOMATENKASSEN

Het huis vinden ze uiteindelijk op internet. Iets wat veel langer duurde dan ze hadden gedacht. Dat komt volgens Anja en Freek, omdat mooie en goedgebouwde woonhuizen schaars zijn in Spanje. Bovendien had het stel vrij specifieke wensen: “Wij wilden achteraf wonen en niet te dicht op een urbanisatie, zoals je hier bijvoorbeeld hebt in Camposol, een park waar voornamelijk Engelse

pensionados verblijven. Dat wilden we absoluut niet. Toch moesten we ook even slikken toen wij onderweg waren naar dit huis. De weg ernaartoe is een gribusbende. Vanaf de autoroute zie je alleen maar met stukken plastic bedekte tomatenkassen en vlak voordat je bij de woning arriveert, rijd je langs een museum met 40 oude auto's en machines die als een gestrande karavaan aan de kant van de

“Wij hadden altijd al in ons achterhoofd om ooit in Spanje te gaan wonen. Nu zeiden we tegen elkaar: als er een kans voorbijkomt, is het nu”

weg staan. Maar draai je eenmaal de hoek om, valt je mond open van verbazing: eerlijk gezegd vonden we de woning niet eens zo mooi, maar de ligging is echt betoverend.”

ANDER RITME

Aan het weggetje dat voor het huis loopt naar de burens, groeien pistache- en pruimenbomen. Met verderop, wijd verspreid rond de woning: 80 olijfbomen en daar tussendoor wilde perzik-, sinaasappel-, grapefruit-, granaatappel-, abrikozen- en notenbomen. Gezeten op hun overdekte buiten-terras, zien Anja en Freek regelmatig patrijzen, schildpadden en salamanders. Ook trekt er af en toe een kudde geiten voorbij.

Anja: “Ons leven is niet meer te vergelijken met ons gejaagde en drukke bestaan in Nederland. De overgang is groot. Het is niet zo dat je je verveelt - met een grote tuin en de dagelijkse dingen is er echt genoeg te doen - maar je hebt hier gewoon een heel ander ritme. Je slaapt langer en gaat ook vroeger naar bed. Vaak liggen we er om half 10 in. Dan ben je moe van de hele dag buiten zijn.”

‘ONTSPULLEN’

Anders dan je bij een stylist zou verwachten, heeft Anja hun nieuwe huis in Ifre-Pastrana nauwelijks

veranderd. “Toen we binnenkwamen was het wel even wennen. In Nederland hadden we een groot huis, met een ruime keuken en hoge ramen. In de tuin lag een vijver met Koi karpers. Deze woning heeft een kleine woonkamer en stond ramvol met spullen. De meeste meubels uit Nederland hebben we daarom weggedaan. Eigenlijk was dat goed voor ons. We moesten echt ‘ontspullen’. Het enige wat we hebben meegenomen zijn foto's, een apart kunstenaarsklokje, erfenis van mijn moeder en de paskamergordijnen uit de winkel die nu voor de ramen van onze slaapkamer hangen.”

BELGISCH SPECIAAL BIER

Voor de woning scharrelt Missie, de 13-jaar oude asielhond van Freek en Anja. Iedere ochtend gaan ze met hem wandelen in het natuurgebied achter hun huis en regelmatig nemen ze hem mee naar het hondenstrand, op 15 minuten rijden met de auto. Vlakbij de Gredas de Bolnuevo, door water en wind uitgesleten rotsformaties die eigenaardige buitenaardse vormen hebben aangenomen.

Behalve hun dochters en 2 kleinkinderen, missen ze weinig aan Nederland. “We hebben allemaal nieuwe bezigheden. Freek klust veel aan het huis en eind vorig jaar hebben wij zelfs de olijven met de hand geoogst. Een enorm karwei. We leven hier meer back to basic. Zijn er inmiddels aangewend dat er af en toe geen water is of de stroom uitvalt. Er zou alleen een sauna in de buurt mogen zijn en het is Freek nog niet gelukt om een Belgisch speciaal biertje te vinden, maar als dát het is.”

PENSIOENWEETJE

Anja en Freek Peters hadden al langer de wens om het rustiger aan te doen. Dat gevoel werd sterker toen hun 2 dochters het huis uit waren en ze in 2021 hun uit de 18de eeuw stammende woning met hun winkel konden verkopen. Daarbij hadden ze altijd al in hun achterhoofd om ooit in Spanje te gaan wonen. Met de overwaarde van hun huis kunnen ze nu in Spanje makkelijk rondkomen.



Het uitzicht dat zich openbaart aan de voet van het natuurgebied Sierra de las Morreras is adembenemend. Om nooit genoeg van te krijgen.

Bestuursvoorzitter Selma Skalli beantwoordt
vragen over de nieuwe regels voor pensioen

“Bij het nieuwe pensioen krijgt iedereen een eigen pensioenpot, terwijl je nu pensioen krijgt uit een gezamenlijke pot”

Als de Eerste Kamer akkoord gaat is de Wet toekomst pensioenen een feit. Daarna krijgen pensioenfondsen tot 1 januari 2027 de tijd om de nieuwe pensioenregels in te voeren. Selma Skalli, werknemersvoorzitter van Pensioenfonds Detailhandel, gaat in op de meest gestelde vragen van werknemers.

≡ Paul Groothengel ✍ Veerle van der Veer







Waarom komen er eigenlijk nieuwe regels voor het pensioen?

“Er is de afgelopen jaren veel veranderd in onze samenleving. Mensen wisselen vaker van baan, stoppen een tijd met

werken of starten een eigen bedrijf. De regels die we nu hebben, sluiten niet meer goed aan bij deze tijd. Ook is het voor veel werknemers onduidelijk hoeveel pensioen ze opbouwen. Daarom heeft het kabinet samen met werknemers- en werkgeversorganisaties het Pensioenakkoord gesloten met nieuwe afspraken over pensioenen en AOW.”

Wat verandert er niet, dus wat blijft hetzelfde?

“Werkgevers en werknemers blijven samen geld opzijzetten voor het pensioen. Daardoor heb je als je met pensioen gaat een aanvulling op je AOW, want het belangrijkste is, dat als je stopt met werken, je een pensioen hebt waarvan je kunt leven.”

Wat zijn de veranderingen?

“In het nieuwe pensioen krijgt iedereen een eigen pensioenpot. Nu ontvang je pensioen uit de gezamenlijke pot.”

Hoe werkt dat, zo’n eigen pensioenpot?

“Nadat de bestaande pensioenen zijn overgezet naar het nieuwe systeem, gaat de pensioenpremie van zowel de werknemer als de werkgever rechtstreeks in de pensioenpot van een deelnemer. Per individu worden vervolgens de beleggingsrendementen toegevoegd. Bij een slecht beleggingsjaar gaat het eraf en in een goed jaar komt het erbij. Naarmate de pensioenleeftijd dichterbij komt, wordt er voorzichtiger belegd.”



“Bij een slecht beleggingsjaar gaat het eraf en in een goed jaar komt het erbij. Naarmate de pensioenleeftijd dichterbij komt, wordt er voorzichtiger belegd”

Dus niet de hoogte van je uiteindelijke pensioen staat vast, wel de premie - het bedrag wat werknemer en werkgever in de pensioenpot stoppen?

“Klopt, je bouwt een individuele pensioenpot op die meebeweegt met de economie. In economisch goede tijden gaat je pensioen door positieve beleggingsrendementen eerder omhoog,



maar in economisch mindere tijden kan je pensioen ook omlaaggaan.”

Bij het nieuwe pensioen beschik je dus over een persoonlijk pensioenvermogen, waarvan je de ‘tussenstand’ van de ingelegde premies en het beleggingsresultaat kunt zien? Klopt dat?

“Ja, daardoor heb je meer inzicht. Je ziet wat er in je eigen pensioenpot gebeurt en hoe het erbij staat. Nu is voor veel werknemers niet duidelijk hoeveel ze bijdragen aan hun pensi-

oen en hoeveel ze opbouwen. Met de nieuwe regels zou pensioen wat meer kunnen gaan leven, omdat je ontdekt wat bijvoorbeeld de effecten van de beleggingsresultaten zijn op je pensioenpot.”

Meer weten?

Kijk eens op onsnieuwepensioen.nl. Deze website is een initiatief van vakbonden, werkgeversorganisaties, pensioenuitvoerders en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Daarnaast vind je op onze website (bovenaan in de navigatie) de button 'Het nieuwe pensioen'. Check die pagina voor de ins & outs over de nieuwe regels voor pensioen.



Oded Meijers (30) werkt nu ruim 5 jaar bij de vestiging van Decathlon in Utrecht Vredenburg. Na jaren in de horeca is hij nu als store leader verantwoordelijk voor het succes van de winkel. Gastvrijheid staat bij hem voorop.

☰ Laura van Horik 📷 Lize Kraan

“Inzet wordt beloond met meer dan alleen woorden”

Vertel eens iets over jullie team?

“We zijn een lekker jong team dat bestaat uit sporters. Ik denk niet dat ik iemand kan noemen die niet actief een sport beoefent. Dat is echt een gedeelde passie. Doordat we geregeld met elkaar sporten, zorgt dat voor verbinding. Vorige zomer hadden we bijvoorbeeld de zogeheten ‘Decagames’. Daarnaast worden er allerlei activiteiten georganiseerd door mensen binnen ons team. We hebben bijvoorbeeld iemand die op hoog niveau padel beoefent, hij helpt ons met de techniek. Ook op de werkvloer zijn we een team dat graag in beweging is. Dat is mooi om te zien.”

Vertel eens wat meer over je collega's?

“Het team bestaat uit een diverse groep mensen met verschillende nationaliteiten, dit maakt dat wij een sterk team hebben. De verschillende culturen en ideeën komen samen en zo draagt iedereen op z'n eigen manier iets bij aan het team.”

Jullie zijn een sportief team, maar is Decathlon ook een sportieve werkgever?

“Vanuit Decathlon is er per medewerker een jaarlijks budget om sportactiviteiten te organiseren. Bovendien wordt er vanuit het hoofdkantoor gekeken hoe je een gezonde leefstijl bij de medewerkers kunt promoten, waarbij voeding ook een rol

speelt. Voor mentale support is er een samenwerking met OpenUp, waardoor je toegang krijgt tot een psycholoog als je daar behoefte aan hebt. Ook kun je informatiesessies bijwonen over hoe je anders met je geld kunt omgaan of meer balans in je leven vindt.”

Hoe zit het met door-groeimogelijkheden?

“Als je gemotiveerd bent, krijg je vrijheid verantwoordelijk-

heid en trainingen om jezelf op professioneel en persoonlijk vlak te ontwikkelen.”

Hoe toont Decathlon zijn blik van waardering?

“Aan het einde van het jaar wordt gekeken naar een eventuele salarisverhoging als je prestaties daarnaar zijn. Bij ons wordt inzet met meer beloond dan alleen woorden.”

ACHTERGROND

Deelname aan het Pensioenfonds Detailhandel is verplicht. Met circa 31.000 werkgevers, ruim 335.000 werknemers, ruim 842.000 slapers (oud-werknemers, die geen pensioen meer opbouwen bij Pensioenfonds Detailhandel, en het opgebouwde pensioen bij vertrek hebben laten staan bij het fonds) en ruim 132.000 gepensioneerden wordt Pensioenfonds Detailhandel gerekend tot een van de grotere Nederlandse pensioenfondsen.



**“Als je
gemotiveerd bent,
krijg je vrijheid en
verantwoordelijkheid”**

Puzzel en win!

Natuurlijk kun je na een lange werkdag op de bank ploffen voor de tv, maar je kunt ook aan het puzzelen slaan. Goed voor je brein én je maakt kans op een leuke prijs.

BINAIRE PUZZEL

0				0		1				
			1				0			
		0					0			
						1				
	1	1							0	
0					0		0			
	0	0			0	0				
		1							1	
	0				0					0
	1			1					0	

Bij een binaire puzzel moet in elk hokje een nul of een één geplaatst worden. Er mogen nooit meer dan 2 nullen of 2 enen naast elkaar of boven elkaar staan. Elke rij en elke kolom moet evenveel nullen als enen bevatten. Er mogen geen twee rijen en kolommen exact hetzelfde zijn.

SUDOKU

5		6			1	9		3
	1		9	4				7
4	2		7					
	5	1	4					
9								2
				9	7	8		
				5		7	8	
7				2	4		5	
2		5	8			1		4

KRUISWOORDPUZZEL

	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	
12							13		14				15
16			17			18		19					20
21						22					23		
24			25		26			27	28		29		30
31		32						33			34		
		35				36		37					
						38							
39		40		41				42		43		44	45
46	47							48				49	
50			51			52		53					54
55						56	57					58	
59			60		61			62		63			64
65		66						67				68	
	69							70					

Breng letters uit de puzzel over naar de hokjes met het corresponderende nummer.

Horizontaal: 1 schrijfgerei 6 vermetel 12 verschillend 14 niet hetzelfde 16 aan Zee 17 speurder 20 a priori 21 rekenteken 22 pausennaam 23 bladgroente 24 pers. vnw. 25 kraaiachtige vogel 27 bordspel 30 geluid v.e. ezel 31 lid van verdienste 33 uiting van verkoudheid 35 sporenplant 37 kortschrift 38 schaakstuk 40 watervogel 42 kweker 46 werelddeel 48 modder 50 met name 51 Engelse edelman 53 parasiet 54 dominee 55 loofboom 56 Europeaan 58 voorzetsel 59 Nieuwe Testament 60 naaigerei 64 Evangelische Omroep 65 saldo 67 aanvoerder 69 grote golf 70 rijsnoer.

Verticaal: 1 helmklep 2 ultraviolet 3 energiezuinige verlichting 4 penibel 5 Balt 7 gebouw in Amsterdam 8 vijandelijke inval 9 pl. in Gelderland 10 selenium 11 spijl 12 bordspel 13 tennisterm 15 Europese taal 18 Bijbelse priester 19 insect 25 isolerend materiaal 26 roofvogel 28 binnenkomst 29 karakteristieke eigenschap 32 en volgende 34 op die wijze 36 kloosterzuster 37 filmdecor 39 specie 40 zuster 41 discipel 43 taal oefening 44 regeringsreglement 45 wijze grijsaard 47 weegtoestel 49 denkbeeldig 52 inzinking 53 brandgang 57 griezelig 60 muzieknoet 61 lofdicht 62 Engels bier 63 aanwijzend vnw. 66 Japans bordspel 68 lidwoord.

MAAK KANS OP ÉÉN VAN DE VVV-BONNEN

Stuur de oplossing van de kruiswoordpuzzel vóór 1 juni 2023 naar communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl.

39	13	70	25	49	4	33	43	45	6	38	69	56	15
----	----	----	----	----	---	----	----	----	---	----	----	----	----

Teamspirit

Of je wel of niet fluitend naar je werk gaat, hangt letterlijk af van de collega's om je heen. In deze rubriek komen de leukste en gezelligste retailteams voorbij. Van feestfoto's tot jubileumkiekjes.



Zit jij ook in een leuk team?

Maak dan een foto met je collega's en stuur deze naar:
communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl

1. Bendermacher

"Wij - van links naar rechts Niek, Danny, Melinda, Ans, Petra, Fred, Myrthe en Isa - zijn het team van Schoenmode Bendermacher in Gulpen. Dit jaar bestaan we 70 jaar! Voor ons reden genoeg om ons team eens in het zonnetje te zetten. Sommigen van ons werken hier al vele jaren. Zo is Melinda al 45 jaar onderdeel van het team en Petra 33 jaar. Wij hopen dit werk nog lang te kunnen doen!"

2. Steppin' Out

"Wij zijn een heerlijk team dat veel voor elkaar over heeft en altijd voor elkaar klaarstaat. We houden rekening met wat voor iedereen belangrijk is en samen hebben we het ontzettend naar ons zin in onze winkel in hartje Haarlem. We hebben veel gezamenlijke hobby's, zoals sporten en lekker koken. Regelmatig mogen we dan ook genieten en proeven van alles wat er gebakken is!"

3. Koekaboera

"Marijke en Anne hier, van kidsstore Koekaboera in Vught! Wij zijn collega's, vriendinnen en een gouden duo. We kennen elkaar al vanuit de wieg en spreken elkaar dagelijks. Ook als één van de twee vrij is, lopen we altijd wel bij elkaar binnen in de winkel. En als de 1 morgen een been zou breken, zou de ander de hele toko kunnen draaien. We weten simpelweg niet wat we zonder elkaar zouden moeten!"

4. Popcorn Kids

"Dit is het team van conceptstore Popcorn Kids in Veenendaal! Wij hebben veel lol met elkaar en genieten enorm van al het werk in de winkel en onze leuke klanten. We werken ieder onze eigen dagen en daarom zien we elkaar juist ook buiten werk om. Dan gaan we gezellig een keer lunchen of doen we een 'werkbespreking' onder het genot van een kopje koffie en taart. Ook bezoeken we een paar keer per jaar gezellig een beurs met elkaar!"

5. Birdy Womens Wear

"Wij zijn Nathalie, Carla, Ron, Lesley en Mary: het team van Birdy Womens Wear! Dit is een kleine maar fijne boetiek in het centrum van Harderwijk, waar iedereen zich in no time thuis voelt en de koffie klaar staat. Wij houden hier van een goede sfeer en er is ook altijd wel tijd voor een praatje. Eens per jaar hebben we met z'n allen een uitje, zoals een lekkere high tea om bij te kletsen. We lachen wat af!"

jij&de achter pagina

Dutch x Japanese

De winkel van Calico Club in Nistelrode is een 100 jaar oude boerderijwinkel, die tot deze unieke plek werd omgetoverd. Het zen-geïnspireerde design is een mix van Nederlands erfgoed en Japanse traditie, dat bedoeld is om je tot rust te laten komen en creativiteit te bevorderen.



Fotografie: Calico Club

Mis ons niet en vind Jij&Wij magazine ook online!

jijenvijonline.nl | [f](#) [i](#) [in](#)

Je geld zien groeien?

Sommige mensen denken dat als je van baan wisselt, het opgebouwde pensioen verloren gaat. Een misverstand. Jouw pensioenaanspraken blijven van jou. Op mijnpensioenoverzicht.nl vind je een overzicht van jouw pensioen tot nog toe.



IN DE KIJKER:

De eerste winkel van Spaans modelabel LOEWE in Nederland is een feit. In deze prachtige winkel aan de P.C. Hooftstraat in Amsterdam vind je ready-to-wear kleding, tassen, schoenen, accessoires en sieraden. Alleen al het interieur van de winkel, een mix van kunst, ambacht en design, ziet er stralend uit.

Welke winkel vind jij een bezoekje waard? Laat het ons weten via communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl

Fotografie: LOEWE

SERVICE

Kom je ergens niet uit of heb je een vraag? De Pensioendesk is van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur bereikbaar op dit telefoonnummer: **0800-1972**.

Je kunt ons ook altijd mailen: deelnemer@pensioenfondsdetailhandel.nl. Lees meer op pensioenfondsdetailhandel.nl